

De utvisade

OLLE HAMMAR

*"Nu går dom på snus och har skaffat hus
Volvon står på grus, deras barn föds
på svenska sjukhus"*

– Erik Lundin (2015) *Suedi*

Den svenska migrationspolitiken har under det senaste decenniet genomgått en dramatisk omläggning. I *Utvisad* argumenterar Fredrik Kopsch (2026) för att denna omläggning fått konsekvenser som varken var avsedda eller önskade, vare sig ur ett mänskligt eller samhällsekoniskt perspektiv. Boken är därmed ett högaktuellt och engagerat inlägg i en politisk debatt där fokus ofta ligger på volymer och regelverk snarare än på vad besluten innebär i praktiken.

Kopsch är docent i fastighetsekonomi vid Lunds universitet och chefsekonom på Timbro. Han är också känd från sociala medier, inte minst som den ekonom som prövade ett arbete inom gig-ekonomin för att nyansera debatten och som öppet deklarerat att han inte längre kan rösta på högerpartierna. Detta präglar bokens ton. *Utvisad* är en debattbok: argumenterande, engagerad och stundtals upprörd.

Till skillnad från mycket av den nationalekonomiska litteraturen bygger framställningen i stor utsträckning på kvalitativa djupintervjuer och individuella berättelser. Detta är ovanligt inom ämnet, men också ett av bokens mest effektiva grepp. Genom att sätta ansikten på statistiken synliggörs konsekvenserna av migrationspolitiken på ett sätt som sällan fångas i kvantitativa analyser. De statistiska översikterna och historiska tillbakablickarna fungerar främst som ramverk och placerar berättelserna i ett större sammanhang.

Ett centralt bidrag är att boken konsekvent skiljer mellan olika typer av migration. Genom att plocka isär ett ofta slentrianmässigt använt begrepp bidrar Kopsch till en mer nyanserad diskussion. Boken fyller därmed också en viktig folkbildande funktion. Arbetskraftsinvandrare och personer som beviljas uppehållstillstånd av humanitära skäl behandlas som analytiskt distinkta grupper, även om båda enligt författaren ger upphov till starka skäl för en mer generös politik.

Bokens kanske främsta styrka är dess förmåga att synliggöra konsekvenserna av politiska beslut. Genom återkommande exempel illustreras hur utvisningsbeslut kan drabba personer som etablerat sig i Sverige, ibland med konsekvenser som framstår som svåra att förena med grundläggande värderingar om rättssäkerhet och människors lika värde. Den implicita kontraktssidén, att den som arbetar, studerar och sköter sig också ska få stanna, tycks i flera fall ha urholkats i den nuvarande tillämpningen. I flera fall aktualiseras också en mer grundläggande fråga om relationen mellan regelverk och värdegrund. Utvisningar till situationer som innebär betydande risker väcker frågor om hur dagens praxis förhåller sig till vad som länge uppfattats som centrala svenska ideal om humanism, förutsägbarhet och rättssäkerhet.

Boken bidrar också till att nyansera den politiska debatten. Kritik riktas mot såväl borgerliga som socialdemokratiska regeringar, och flera exempel illustrerar hur positioner har förskjutits över tid. Äldre uttalanden av migrationsminister Johan Forssell och statsminister Ulf Kristersson används för att tydliggöra hur omfattande den politiska kursomläggningen har varit. I detta avseende utmanar *Utvisad* föreställningen om migrationspolitiken som en entydig höger-vänster-fråga. Den normativa utgångspunkten är tydligt liberal i ideo-

RECENSION

Fredrik Kopsch:
Utvisad, Timbro förlag, 2026, 147 sidor,
ISBN 978-9-177-
03592-3.

Olle Hammar är
biträdande lektor i
nationalekonomi vid
Linnéuniversitetet
och forskare vid
Handelshögskolan i
Stockholm.
olle.hammar@lnu.se

logisk mening, men kritiken riktar sig mot breda politiska skiften snarare än enskilda aktörer.

Samtidigt är boken tydligt argumentativ. Ur ett nationalekonomiskt perspektiv hade det varit värdefullt med en mer systematisk koppling till den internationella forskningen om migrationens effekter. De ekonomiska resonemang som förs är ofta intuitivt övertygande, men i oklar utsträckning empiriskt förankrade. Frågor om selektion, incitament och eventuella målkonflikter berörs, men utvecklas inte närmare. Även en djupare diskussion om demografiska utmaningar och de långsiktiga effekterna av avskräckningspolitik hade varit intressant.

Detta gäller särskilt bokens avslutande diskussion om amnesti för etablerade migranter. Förslaget ligger i linje med bokens övergripande argumentation och de tre skäl som anförs är övertygande: det humanitära, risken för ett växande skuggsamhälle samt det ekonomiska argumentet att Sverige har investerat i dessa människor och de i Sverige. Samtidigt är analysen relativt skissartad och avsnittet framstår som något förhasat. En mer ingående diskussion av erfarenheter från andra länder och vad den empiriska forskningen säger om deras effekter hade kunnat stärka resonemanget.

Sammantaget är *Utvisad* ett engagerat och lättillgängligt bidrag till en cen-

tral samhällsfråga. Dess styrka ligger i att den med ovanlig tydlighet visar vad migrationspolitik innebär i praktiken, inte som abstrakta regelverk utan som beslut som påverkar människors liv. Genom att kombinera individuella berättelser med ekonomiska resonemang bidrar boken till en bredare förståelse av migrationens komplexitet.

Även om den analytiska fördjupningen i vissa delar hade kunnat vara större, är det tydligt att bokens syfte i första hand är att lyfta fram konkreta konsekvenser av rådande politik. Och som debattbok fyller *Utvisad* en viktig funktion. Den synliggör, problematiserar och väcker frågor som förtjänar större utrymme i både den politiska och den akademiska diskussionen. För den som vill förstå hur den svenska migrationspolitiken har förändrats och vad dessa förändringar innebär i praktiken är boken därför mycket läsvärd. Och dessvärre högst aktuell.

Avslutningsvis är det en intressant aspekt att boken, trots sin tydliga kritik av den förda migrationspolitiken, ges ut på samma förlag som också har publicerat *Tidö* 2.0. Men kanske utgör just denna typ av åsiktsfrihet ett uttryck för liberalism på riktigt?

REFERENSER

Lundin, E (2015), *Suedi*, Mansa Banda Music, Malmö.